

Työllistämisen kuntalisän periaatteiden hyväksyminen

Kunnanhallitus 26.05.2025 § 135
357/02.05.01.02/2025

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että

1. Työllistämisen kuntalisää myönnetään työnantajille, jotka työllistävät laukaalaisia - alle 30-vuotiaita nuoria - henkilöitä, joiden työttömyysetuudesta Laukaan kunnalla on 50 % rahoitusvastuu - kotoutumisajalla olevista maahanmuuttajista ja henkilöistä, joista Laukaan kunta saa laskennallista kotoutumiskorvausta
2. Myöntämisessä noudatetaan seuraavia periaatteita - työllistettävän tulee olla työtön - työllistämisen kuntalisä on 300 euroa kuukaudessa ja sitä voidaan myöntää vähintään 4 kuukaudeksi ja enintään 12 kuukaudeksi ajalla 1.6.2025-31.12.2025, tai edellisestä poiketen vain ajalle, jolla työllistettävän työssäoloaika tulee täyteen. - työllistämisen kuntalisä rahoitetaan vuoden 2025 talousarviossa - alle 30-vuotiaiden kohdalla työllisyyden hoidon talousarvioon kuntalisään varatusta määrärahasta - rahoitusvastuun alaisuudessa olevien henkilöiden kohdalla rahoitusvastuun kattamiseen varatusta määrärahasta ja - kotoutumisajalla olevien henkilöiden osalta laskennallisista kotoutumiskorvauksista siltä osin, kun tulot ylittävät talousarvion tuloarvion.
3. Työllisyyspalvelut määrittelee harkinnanvaraiselle työllistämisen kuntalisälle tarkemmat myöntämisen ehdot ja laatii hakuohjeet.

Päätös

Kunnanjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus

Laukaassa oli maaliskuun 2025 lopussa 940 työtöntä työnhakijaa, joka oli 11 % työvoimasta. Vuotta aiemmin samaan aikaan luvut olivat 901 työtöntä työnhakijaa, joka oli 10.6 % työvoimasta. Työllisyystilanne on haastava ja avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt aikaisemmasta. Muutosneuvottelut päättyvät lomautusten sijaan useammin irtisanomisiksi kuin vuonna 2024. Heikko työllisyystilanne koskee koko maata.

Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtioilta kunnille 1.1.2025 alkaen. TE-toimistot lakkautettiin ja työvoimapalvelut ovat osa kunnan peruspalveluja. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen muodostaa Laukaan lisäksi 12 kuntaa ja isäntäkuntana toimii Äänekosken kaupunki. Äänekoski vastaa lain mukaisten julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä (Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä 23.3.2023/380).

Työllisyysalueen palvelut rahoitetaan kunnille myönnettävillä valtionosuuksilla. Valtionosuudet olivat kuitenkin merkittävästi pienemmät kuin rahoitus, jota työ- ja elinkeinotoimistot saivat aikaisemmin vastaavien tehtävien järjestämiseen. Tämä on aiheuttanut muun muassa sen, että palkkatukeen varatut määrärahat vuodelle 2025 ovat jo etukäteen sidotut. Uusia palkkatukipäätöksiä ei ole työllisyysalueella

voitu tehdä määrärahasyistä alkuvuoden aikana lainkaan. Aiemmin Laukaan kunta on työllistänyt vuosittain merkittävän määrän pitkään työttömänä olleita työnhakijoiden palkkatuen avulla. Palkkatukilainsäädäntö muuttui 1.1.2025 alkaen niin, että kunnat eivät voi saada palkkatukea muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, vaikka palkkatukirahoja olisi käytettävissä.

Työttömyysturvan rahoitusvastuuseen tuli muutoksia 1.1.2025 alkaen. Kunnat vastaavat työttömyysturvan rahoituksesta jo 100 työttömyyspäivän jälkeen. Rahoitusvastuu alkaa 10 prosentista ja nousee portaittain 50 prosenttiin 700 päivän työttömyyden jälkeen. Rahoitusvastuu koskee kaikkia työttömyysetuuksia ja sitä maksetaan myös työvoimapalveluiden toimenpiteiden piirissä olevien henkilöiden työttömyysetuudesta. Vain avoimille työmarkkinoille työllistyminen, eläköityminen tai muu työvoiman ulkopuolelle siirtyminen poistaa rahoitusvastuun. Valtion vuoden 2023 pohjalta tehdyn arvioin mukaan, Laukaan kunnan työttömyysturvan rahoitusvastuu on vuonna 2025 noin 1,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 kunnan rahoitusvastuu työmarkkinatuesta oli 989.044 euroa. Maaliskuussa 2025 korkeimman 50 % rahoitusvastuun piirissä oli yhteensä 313 henkilöä. Keskimääräinen rahoitusvastuu on noin 350 € henkilöltä kuukaudessa. Tässä kohderyhmässä olevien henkilöiden työllistyminen on hyvin epätodennäköistä ilman erillisiä tukitoimia.

Nuorten työllisyystilanne on heikentynyt vuoden takaiseen verrattuna. Erityisesti juuri ammattiin valmistuneiden nuorten tilanne on huolestuttava. Ensimmäisen työpaikan saaminen on haastavaa ja työttömyyden kestot ovat pidentyneet.

Laukaan kunnassa asuu kotikunnan saaneita tilapäisen suojelun kautta Suomeen tulleita ukrainalaisia hieman yli 100 henkilöä. Valtio maksaa kotikuntamerkin saamisesta alkaen laskennallista automaattista kotoutumiskorvausta ensimmäisen kolmen vuoden ajan. Korvaus on reaaliaikainen kotikunnan mukaan tuleva korvaus, joten muutto toiselle paikkakunnalle päättää sen. Kotoutumiskorvaus on tarkoitettu ohjattavaksi maahanmuuttajien kotoutumista edistäviin palveluihin. Maahanmuuttajien työllistyminen Keski-Suomessa ei ole ollut aikaisemminkaan helppoa ja nyt se on tavallistakin vaikeampaa.

Kunnat ovat käyttäneet kuntalaisia työllistymisen edistämiseen tavoitteenaan kannustaa työnantajia palkkaamaan pidempään työttömänä olleita henkilöitä. Laukaan kunta on myöntänyt työllistämiseen kuntalaisia jo useita vuosia erilaisin perustein, kulloinkin olemassa olevan tarpeen ja käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Yhdistykset ovat olleet suurimmat kuntalaisen käyttäjät. Kuntakokeilujen aikana kuntalaisia haettiin enenevässä määrin myös muiden työnantajien toimesta.

Toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten vuoksi kuntalaisella voidaan auttaa ehkäisemään työttömyyden, pitkäaikaistyöttömyyden ja työttömyysetuuden rahoitusvastuun kasvua. Sillä voidaan edistää uusien kuntalaisten työllistymistä ja kompensoida työnantajille myönnettävän palkkatuen tämän hetkistä puuttumista.

Työllistymisen kuntalaisaan on varattu vuoden 2025 talousarviossa 10.000 euron määräraha. Perinteisesti kuntalaisä on ollut palkkatuen lisäksi työnantajalle maksettavaa täydentävää tukea. Nyt palkkatukimäärärahojen puuttuessa ja lainsäädännön muutoksista johtuen on taloudellisesti ja työllisyyden edistämiseksi tarkoituksenmukaista maksaa kuntalaisää palkkatuesta erillisenä tukena. Kuntalaisään varatun määrärahan lisäksi kuntalaisään esitetään käytettäväksi rahoitusvastuun piiriin kuuluvien työttömien osalta työmarkkinatuen

rahoitusvastuuseen varattua määrärahaa, jolloin passiivinen sakkomaksu muuttuu kuntalisänä aktiiviseksi työllisyyttä edistäväksi maksuksi. Lisäksi kotoutumisajalla olevien maahanmuuttajien laskennalliset korvaukset ylittävät vuonna 2025 talousarvion tuloarvion. Tuloarvion ylittävää osaa esitetään käytettäväksi kotoutumisajalla olevien kuntalisän rahoittamiseen. Kuntalisän laaja käyttö ei aiheuta talousarviomuutoksia ja kuntalisän jakaminen rajataan määrärahojen riittävyyteen.

Valtuuston käsittelyssä 23.5.2025 olevassa hallintosääntöluonnoksessa toimivalta kuntalisän myöntämiseen on kehitysjohtajalla.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija

palvelupäällikkö Arja Tirkkonen, puh. 050 4390 207